

Jaaroverzicht 2004

DCC-V&W

Departementaal Coördinatiecentrum
Crisisbeheersing Verkeer en Waterstaat

4 april 2005

Jaaroverzicht 2004 DCC V&W

Departementaal Coördinatiecentrum
Crisisbeheersing Verkeer en Waterstaat

4 april 2005

.....

Colofon

Uitgegeven door: Departementaal Coördinatiecentrum
Crisisbeheersing Verkeer en Waterstaat

Informatie: Ben J.H. Smit
Telefoon: 070 – 351 8346
Fax: 070 – 351 8060

Uitgevoerd door: DCC

Opmaak: Linda van Mechelen

Datum: 4 april 2005

Status: Concept

Versienummer: 1

Inhoudsopgave

.....
.....

1.	Inleiding	6
2.	Beleid	7
3.	Operationeel	10
4.	Opleiden en Oefenen	16
5.	Crisisbeheersing V&W	20
6.	Crisisbeheersing interdepartementaal	23
7.	Internationale contacten Crisisbeheersing	26
8.	Informatievoorziening politieke en ambtelijke top	27
9.	Financiën	29
10.	Personeel	30
11.	Faciliteiten Crisisbeheersing	31
12.	Afkortingen	35

1. Inleiding

voorwoord en een Inleiding met daarin geschetst de ontwikkelingen op het gebied van crisismanagement in- en extern V&W. Zoals daar zijn: nieuwe beleidsplan crisisbeheersing BZK, grote organisatiewijzigingen binnen V&W, steeds meer aandacht voor samenwerking met partners, etc. Daar kan je dan ook de zorgpunten naar de eigen V&W organisatie kwijt, bijvoorbeeld het onvoldoende bemensd zijn van de Crisisbeheersings organisatie bij de diensten, het onvoldoende vasthouden van kennis en ervaring bij de diensten, etc.

2. Beleid

Infraweb

In januari 2004 is het meldingsysteem Infraweb operationeel geworden als de vervanger van Aquabel. Infra-web is het nieuwe systeem voor de registratie, communicatie en afhandeling van incidenten. Tevens is er een begin gemaakt met de ontwikkeling en inrichting van de droge component binnen Infraweb. Het systeem wordt gebruikt door iedereen die betrokken is binnen Rijkswaterstaat bij de afhandeling van incidenten.

Steeds meer organisaties buiten V&W tonen interesse voor het systeem daarom ook is besloten is, bij wijze van proef, dat in beginsel overheidsorganisaties (provincie, gemeente) of bedrijven die qua werkterrein sterk gerelateerd zijn aan V&W. (**voorbeeld?**) toegang krijgen. In eerste instantie is dat kosteloos. Na een jaar wordt geëvalueerd hoe de proef heeft uitgepakt op het gebied van gebruik, technische implicaties en kosten. Vervolgens wordt besloten over voortzetting onder dezelfde dan wel aangepaste voorwaarden. Hoewel alle RWS-diensten hebben toegezegd Infraweb te gebruiken was de stand van zaken op 31 december dat er in de natte waterstaat nog een drietal diensten waren die het systeem niet of nauwelijks gebruikten. Dit betreffen RWS NZ, ZL, en NN. RWS NZ gaat begin 2005 definitief gebruik maken van het systeem. Bij RWS ZH is het gebruik nog niet optimaal. Met name in de afdeling Scheepvaartzaken ligt het gebruik gevoelig. Het aantal incidenten dat nu in Infraweb is opgenomen is ruim 1800.

Het contract voor het beheer en onderhoud van Infra-web is in 2004 opnieuw Europees aanbesteed. De opdracht is gegund aan Logica CMG.

Eind 2004 is duidelijk geworden dat het DCC het opdrachtgeverschap in 2005 over zal nemen van RWS DON. De eerste besprekingen hierover hebben reeds plaatsgevonden.

Pompen

In 2004 heeft de vervanging van het arsenaal noodpompen een nieuwe impuls gekregen. In de voorgaande periode was reeds geconstateerd dat de bestaande noodpompen dringend aan vervanging toe waren. Redenen hiervoor waren o.a. dat reservedelen niet of nauwelijks meer te krijgen waren en dat niet (meer) voldaan werd aan de eisen gesteld in de Arbo-wet. Om hieraan tegemoet te komen heeft RWS binnen de begroting van 2004 een bedrag van € 730.000, - vrijgemaakt voor een eerste aanzet voor het pompenrenovatieplan.

DCC heeft aan de RDIJ opdracht gegeven om een aanbestedingstraject te starten voor de ontwikkeling en de bouw van een 10-tal nieuwe (nood)waterpompen welke voldoen aan hogere normen en eisen. De pompen moeten water over een grotere hoogte kunnen oppompen en veel meer capaciteit hebben dan de huidige capaciteit van 60m³. In november 2004 heeft de aanbesteding plaatsgevonden. In maart 2005

is een eerste prototype klaar, waarnaar testen moeten uitwijzen of dit zal leiden tot het bouwen van 10 pompen in serie.

Vanaf mei 2005 worden elke maand 1 á 2 nieuwe pompen afgeleverd, eind november 2005 moet het contract afgerond zijn. De RDIJ is ook gevraagd om een contract voor te bereiden voor de ontwikkeling en de bouw van zuig en persleidingen. Dit contract wordt medio 2005 aanbesteed en afgerond.

Diepte-inventarisatie calamiteitenorganisaties RWS

DCC heeft eind 2004 aan het consultancybureau Ensaco de opdracht gegeven om een diepte-inventarisatie uit te voeren bij alle calamiteitenorganisaties binnen Rijkswaterstaat. Doel van de inventarisatie is te achterhalen in hoeverre deze organisaties voldoen aan de voorwaarden die gesteld zijn in de aangepaste Waterstaatswet 1900. Daarnaast wil het DCC inzicht krijgen in de jaarlijkse kosten rond de daadwerkelijke calamiteitenbestrijding binnen Rijkswaterstaat. Daarvoor zijn in 2004 gesprekken gevoerd met alle crisiscoördinatoren van de Rijkswaterstaatsdiensten. De definitieve resultaten worden begin 2005 verwacht. Hierin is ook een financiële paragraaf verwerkt met de kosten van de calamiteitenorganisatie op jaarbasis.

Bescherming vitale infrastructuur

Voor het project Bescherming Vitale Infrastructuur (BVI) van BZK treedt de programmadirectie Corporate Veiligheid en Security als coördinator op voor V&W. In het kernteam Security o.l.v. de directeur CVS komen alle DG's van V&W tweewekelijks bijeen om o.a. de voortgang van het project BVI te bespreken. Het DCC is vertegenwoordigd in het kernteam door het hoofd DCC en de projectcoördinator pro-actie en preventie van het DCC.

Vanuit het DCC is een apart project RWS Vitaal uitgevoerd. Dit project is aangestuurd vanuit een stuurgroep waarin RWS vertegenwoordigd is door een medewerker uit de staf DG die ook namens RWS in het kernteam deelneemt. De rapportage van RWS Vitaal is zowel door de AIVD als door Berenschot middels een second opinion beoordeeld. Met de resultaten zoals opgenomen in de RWS Vitaal rapportage als in de beide second opinions wordt in 2005 verder gewerkt. Dan zullen ook besluiten genomen worden binnen RWS om aanvullende maatregelen te nemen om de door RWS beheerde vitale infrastructuur adequaat te beschermen.

Ook voor de andere DG's geldt dat in 2005 zal worden besloten over eventueel extra te nemen maatregelen.

Vanuit het kernteam en de verschillende DG's vindt steeds afstemming plaats met de partners uit de omgeving; m.n. geldt dit voor de mainports Schiphol en Rotterdam (Havenbedrijf) en voor het spoor (NS Reizigers en Prorail).

Het DCC-V&W heeft verder een aandeel geleverd aan twee EZ-werkgroepen over radiocommunicatie bij zeevaart en luchtvaart. Tevens heeft het DCC-V&W deelgenomen aan aparte werkgroepbijeenkomsten met TNO, de diverse departementen en het bedrijfsleven.

Ten behoeve van de bewustwording van security binnen V&W heeft het DCC-V&W samen met CVS een directeurenconferentie op 27 mei 2004 georganiseerd met sprekers uit Frankrijk en de VS. **(hier valt toch meer over te zeggen, aantal deelnemers, vooraanstaande sprekers, progr., locatie etc.)**

Alertering

In 2003 heeft BZK geconstateerd dat er in Nederland een algemeen geldende systematiek (alerteringssysteem) ontbreekt aan de hand waarvan overheden, hulpverleningsdiensten, bedrijfssectoren en burgers alert kunnen worden gemaakt op de toegenomen risico's en de te nemen (voorzorg-) maatregelen.

Naar aanleiding van de aanslagen in Madrid op 11 maart 2004, heeft BZK in het kader van een pilot (pilot Spoor) de spoorsector verzocht te onderzoeken of het mogelijk is in de verschillende fasen van het alerteringssysteem adequate maatregelen te nemen. Deze maatregelen zullen zich prioritair moeten richten op plaatsen waar veel mensen samenkomen, de zgn. soft targets.

In een projectgroep van de Nederlandse Spoorwegen, waarin ook DCC was vertegenwoordigd is in de zomer van 2004 op basis van een ontwerp-alerteringssysteem voor verschillende fasen een aantal mogelijke maatregelen geformuleerd. De pilot gaf positief antwoord op de vraag of de spoorsector in staat was bij een alerteringssysteem met verschillende fasen adequate en in zwaarte toenemende maatregelen te nemen. De pilot bracht ook aan het licht dat de sector alleen daartoe niet in staat was en dat de verschillende overheidsniveaus hun aandeel moeten realiseren voor een adequate, 'overall', voorbereiding.

In vervolg op deze pilot heeft een breed samengesteld projectteam het Nationaal Alerteringssysteem ontwikkeld, bestaande uit – naast een basisniveau waarin algemeen voorbereidende maatregelen dienen te worden ontwikkeld – drie opschalingsniveaus, gekenmerkt door een toenemende dreiging en toenemende zwaarte van maatregelen.

Vanaf 1 oktober 2004 levert het ministerie van V&W de deelprojectleider van de sector spoor

Najaar 2004 is de sector spoor als een van in totaal vijf sectoren geselecteerd om met voorrang uitgewerkt te worden en om uiterlijk voorjaar 2005 een set implementeerbare maatregelen gereed te hebben. **(wat zijn de andere sectoren?)**

Per 1 december 2004 is de deelprojectleider spoor in dienst getreden bij DCC-V&W.

Het deelproject spoor van het project Nationaal Alerteringssysteem heeft raakvlakken met het project Bescherming Vitale Infrastructuur (BVI) van BZK. Een belangrijk onderscheid is dat het project vitaal zich richt op een analyse van producten, systemen of diensten die bij verstoring tot grote maatschappelijke ontwrichting leiden. De op te stellen maatregelpakketten zijn globaal van aard. Binnen dit project wordt ook voorgesteld of een bepaalde sector gedefinieerd wordt als zijnde vitaal.

In het deelproject spoor ligt daarentegen de nadruk op maatregelen ter preventie en bescherming van concentratieplaatsen personenvervoer, de zogenaamde soft targets.

3. Operationeel

Vogelpest Zuid-Oost Azië, januari

In januari 2004 werd in Zuid-Oost Azië opnieuw vogelpest (Aviaire Influenza) geconstateerd.

Op verzoek van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is bij het Nationaal Coördinatiecentrum van Binnenlandse Zaken een Interdepartementaal Beleidsteam (IBT) bijeengeroepen. **Wie?**

Aan dit overleg werd deelgenomen door de ministeries van LNV, VWS, BZK (NCC en NVC), BZ, EZ, FIN, Just, AZ en V&W.

Het DCC van Verkeer en Waterstaat heeft zorggedragen voor het laten verstrekken van informatie aan reizigers die, via Schiphol, vanuit het getroffen gebied Nederland binnen kwamen. Daarvoor is ter voorbereiding een aantal malen op Schiphol overleg geweest met de IVW, de luchtvaartmaatschappijen en de luchthaven Schiphol. De informatieverschaffing gebeurde door het tonen van voorlichtings DVD's en video's in (aankomende) vliegtuigen en het uitdelen van flyers aan passagiers. De IVW-DL heeft zorggedragen voor de handhaving op deze verplichtingen die luchtvaartmaatschappijen hebben voortvloeiend uit de EU beschikking 2002/995/EG. In deze beschikking is vastgelegd dat luchtvaartmaatschappijen de verplichting hebben hun reizigers op vluchten van buiten de EU d.m.v. voorlichting extra bewust te maken van het mogelijke risico van insleep van vogelpest in Nederland.

Dijkverzakking Julianakanaal, 27 januari

Op dinsdag 27 januari 2004 omstreeks 15.30 uur maakt Rijkswaterstaat, directie Limburg, melding van een verzakking van een stuk dijk van het Julianakanaal. De verzakking is eerder die dag (13.00 uur) door een voorbijganger geconstateerd en gemeld aan de lokale autoriteiten. Ter hoogte van de gemeente Stein is circa 20 meter van de oost-oever van de dijk (landzijde) gedeeltelijk verzakt. Er stroomt water door de dijk naar het achtergelegen gebied. Het scheepvaartverkeer in het Julianakanaal is stilgelegd.

Het DCC-V&W gaat over tot informatieve opschaling en stelt DCO, DG-RWS, de politieke en ambtelijke top op de hoogte van het incident. Tevens wordt door het DCC-V&W de Dienst Weg- en Waterbouw op de hoogte gesteld van het incident. Op verzoek van de RWS directie Limburg gaan dan enkele medewerkers van DWW ter plaatse om RWS Limburg en het lokaal bevoegd gezag desgevraagd te adviseren in de te nemen maatregelen.

Dagelijks vindt overleg plaats van het Beleidsteam onder voorzitterschap van de burgemeester plaatsgevonden. Rijkswaterstaat directie Limburg is eveneens deelnemer. De burgemeester van de gemeente Stein gelast de evacuatie van 453 personen uit het achtergelegen gebied.

Teneinde de waterdruk op de dijk te verminderen wordt het waterpeil met 1.20 meter verlaagd.

Woensdagmorgen 28 januari om 08.00 uur is gestart met de inspectie van de dijk. Aan het onderzoek wordt o.a. deelgenomen door de dienst Weg- en Waterbouw en GEO Delft. Reparatiewerkzaamheden zijn in

gang gezet. Overwogen wordt een damwand te slaan aan de binnenzijde van de dijk.

Donderdagmiddag wordt bekend dat het water, dat door de dijk sijpelt, mogelijk afkomstig is uit een gescheurde wateraanvoerleiding van de Waterleidingmaatschappij. Dit blijkt uiteindelijk juist. Donderdagmiddag kunnen de bewoners weer naar hun woningen terugkeren.

Een technisch onderzoek naar de oorzaak is ingesteld. **(kan daar nog iets meer over gezegd worden?)**

CP (Contingency Plan)-100, begrafenis leden Koninklijk Huis, maart

In maart vond de begrafenis plaats van HKH Prinses Juliana en in december van ZKH Prins Bernhard. In beide gevallen nam het DCC-V&W deel aan de vergaderingen van de werkgroep Verkeer, Vervoer en Veiligheid onder voorzitter van de Stalmeester van het Hof.

Op de zaterdagen van de bijzetting was het hoofd DCC-V&W als liaison aanwezig in het NCC.

In beide gevallen was er nauwe samenwerking met RWS. Het hof was zeer tevreden over de manier waarop RWS de verkeersstromen in goede banen heeft weten te leiden.

Tijdens de bijzetting van prinses Juliana was er sprake van een bomdreiging onder een viaduct op de A4.

Bij beide begrafeningen werd het luchtruim boven de route van Den Haag naar Delft tijdelijk beperkt gesloten.

Frontale botsing reizigerstreinen Amsterdam-CS 21 mei

Vrijdag 21 mei 2004 heeft omstreeks 18.30 uur een frontale botsing plaatsgevonden tussen twee reizigerstreinen bij Amsterdam-Centraal station. Na de botsing zijn uiteindelijk 18 personen naar het ziekenhuis overgebracht. Er hebben zich geen dodelijke ongelukken voorgedaan. Als gevolg van het ongeval is het treinverkeer ter plaatse geruime tijd gestremd geweest. Het DCC-V&W is direct na de melding overgegaan tot informatieve opschaling. De piketambtenaar heeft de DCO, de betrokken beleidsdirectie bij DG-P, IVW-DS en de politieke en ambtelijke top van het ministerie op de hoogte gehouden. Tevens heeft DCC-V&W ten behoeve van de overige betrokken departementen en instanties zorggedragen voor het onderhouden van een informatiestroom richting het NCC van BZK.

Dijkverzakking Wilnis, 26 augustus

Op 26-08-04 omstreeks 02.00 uur is de dijk van de ringvaart bij de Wilnis, gemeente De Ronde Venen in de provincie Utrecht, doorgebroken. Door nog onbekende oorzaak is de dijk op drie plaatsen over een lengte van 60 meter weggezakt.

De Ringdijk valt onder verantwoordelijkheid van het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht. De verantwoordelijkheid voor (normering van) de kades ligt bij de lagere overheden. Ook de provincie heeft hierin een belangrijke rol. In de achterliggende woonwijk 'Veenzijde' kwam circa 40 cm. water te staan.

De ringvaart is vrijwel geheel leeggelopen. Op verzoek van de politie hebben de 1500 – 2000 bewoners van de wijk vrijwillig hun woningen

tijdelijk verlaten. In de naburige gemeente Mijdrecht is een crisiscentrum ingericht onder leiding van de burgemeester van De Ronde Venen. Op grond van de beschikbare informatie is het DCC-V&W overgegaan tot informatieve opschaling en heeft de informatie doorgegeven aan de DG-RWS, DCO, de RWS-directies Utrecht en Zuid-Holland, DWW en de politieke en ambtelijke top. De DWW heeft haar technische kennis en -hulp aangeboden aan de provincie Utrecht.

RWS Bailey brugslag-materiaal naar Irak, september

Al ruim 40 jaar bezit en beheerd Rijkswaterstaat een grote hoeveelheid Bailey brugslag-materiaal. Dit was oorspronkelijk bestemd om in geval van nood op zeer snelle wijze een brugconstructie op te bouwen. Het Bailey materiaal van Rijkswaterstaat is nooit ingezet, in uitstekende conditie maar technisch verouderd. Het gaat in totaal om ca. 1800 ton.

Het DCC-V&W is belast met het beleid rond eventuele inzet. Het materiaal ligt opgeslagen in een loods op de Kreekraksluizen te Rilland en is in beheer bij de RWS Directie Zeeland, Diejnstkring Schelde-Rijn.

In het recente verleden zijn met het Ministerie van Defensie gesprekken gevoerd om het brugslagmateriaal 'om niet' aan hen over te dragen. Dit onder voorwaarde dat Defensie, op aangeven van Rijkswaterstaat en in het kader van crisismanagement een brug aanlevert en opbouwt. Defensie heeft destijds, na intern beraad besloten hiervan geen gebruik te maken.

De situatie wijzigde zich echter. Met de inzet in Irak had Defensie (Koninklijke landmacht) dringend behoefte aan verbetering van de infrastructuur in het zuiden van het land. Vijf bestaande bruggen dienden te worden vervangen en een drietal te worden bijgebouwd. Daarnaast bleek er ook vervangend materieel nodig te zijn voor enkele drijvende bruggen in El Basrah.

Defensie heeft RWS in dit kader alsnog verzocht om het Bailey materieel. De Minister van verkeer en Waterstaat heeft, onder voorwaarden en afhankelijk van een goede administratieve afhandeling, hiermee ingestemd.

Daarna is besloten het brugslagmateriaal over te dragen aan het Ministerie van Defensie voor inzet in en als gift aan de bevolking van Irak.

Als gevolg hiervan is eind september 2004 bij de Kreekraksluizen begonnen met het laden van het Bailey brugslagmaterieel in containers die per binnenvaartschip naar Vlissingen zijn getransporteerd om daar te worden overgeslagen in een Engels marinevaartuig. Vanuit Vlissingen is dit schip medio oktober richting Irak vertrokken.

Wanneer opbouw ter plekke en hoeveel bruggen?

Tsunami Zuid-Azië, december

Op 26 december werden grote delen van Zuid-Oost Azië getroffen door een zware aardbeving.

Het episch centrum lag enkele kilometers buiten de kust van Thailand. Als gevolg van de aardbeving ontstond er een enorme vloedgolf (Tsunami) die een grote ravage aanrichtte op de kusten van Thailand en Indonesië.

Uit eerste berichtgeving bleek dat de Tsunami enkele duizenden slachtoffers had gemaakt.

In het getroffen gebied waren op het moment van de ramp enkele duizenden Nederlandse toeristen aanwezig. Het ministerie van Buitenlandse Zaken richtte een crisiscentrum in.

Het DCC-V&W nam deel aan het interdepartementaal overleg wat bij Buitenlandse Zaken plaatsvond.

Uit informatie van Buitenlandse Zaken bleek dat de crisisorganisatie bij BZ, mede gelet op de vakantieperiode, te kampen had met een onderbezetting. Het DCC-V&W heeft hulp aangeboden en verleend door het beschikbaar stellen van twee crisismanagers aan het crisiscentrum van BZ. De crisismanagers van het DCC-V&W hebben gedurende 10 dagen (**van wanneer tot wanneer?**) de rol van informatiecoördinator uitgevoerd.

MS Andinet, december

Op 21 december 2003 verloor het MS Andinet (**uit ...**) een aantal containers met een inpregneermiddel (arseenpentoxide). (**hoe gevaarlijk is deze troep?**) Het DCC heeft in de uitvoering van haar piketrol alle partijen geïnformeerd doormiddel van een tweetal attenderingsbulletins.

Begin 2004 zijn er diverse overleggen bij het DCC gehouden met andere departementen en V&W/RWS belanghebbende over de berging van de drie overboord geslagen containers. In de haven van Bremen (Duitsland) werd vastgesteld dat er uit één opengeslagen container 63 vaten ontbraken. In de interdepartemente overleggen daarop bij het DCC zijn afspraken gemaakt over de te nemen maatregelen als er vaten zouden worden gevonden c.q. zouden aanspoelen. De Directie Noordzee, operationeel verantwoordelijk, heeft in nauw overleg met de Kustwacht en de Koninklijke Marine afspraken gemaakt over de inzet van Marine materieel bij het zoeken naar de 63 vermiste vaten. De dienst Mijnenvegen van de Koninklijke Marine is ingeschakeld om met een aantal van haar vaartuigen een gerichte zoekactie te houden in het gebied waar de 63 vaten zouden kunnen liggen.

De vermiste vaten zijn uiteindelijk niet gevonden. Interdepartementaal is begin maart het overleg en de zoekactie stopgezet. Op verzoek van DGG heeft de auditdienst binnen V&W een onderzoek gedaan naar het verloop van de actie. Uit dit onderzoek zijn door de auditdienst een aantal aanbevelingen gedaan. (**wat belangrijkste concl. Voor V&W?**)

Nucleaire transporten

In 2004 hebben in Nederland wederom een groot aantal transporten plaatsgevonden van bestraald en onbestraald nucleair materiaal in de categorieën I en II. (**wat is dat?**) Het betrof voornamelijk transporten van de kerncentrale in Borssele (Zeeland) naar Cogéma in Frankrijk en retour en van en naar de Hoge Fluxreactor te Petten naar het Centrum voor Opslag van Radioactief Afval (COVRA) in Vlissingen (Noord-Holland). De transporten door Nederland vonden plaats via de weg en

over het spoor. Voor transporten naar de opwerkingsfabriek in Sellafeld in Engeland werd gebruik gemaakt van een speciaal voor dit doel ontworpen schip. **(meer informatie?)** Deze transporten vonden plaats vanuit de haven van Vlissingen. In verband met mogelijke verstoring van de openbare orde tijdens de transporten werden deze telkenmale voorzien van extra politiemaatregelen. Het ministerie van BZK coördineerde de inzet van de politiemaatregelen. Het DCC-V&W was voor BZK aanspreekpunt op het gebied van de informatievoorziening naar de verschillende regionale diensten van Rijkswaterstaat. In totaal hebben in 2004 circa 21 transporten plaatsgevonden.

Luchtruimsluitingen

Luchtruimsluitingen worden via een ministeriële regeling goedgekeurd door de staatssecretaris van V&W en voorbereid door de Inspectie Verkeer en Waterstaat/Divisie luchtvaart. Uiteindelijk geeft de LVNL een 'notice to airmen' (NOTAM) af met daarin de precieze gegevens. Het DCC-V&W stemt voor goedkeuring af met het NCC van BZK om te bezien of er openbare orde en veiligheidsaspecten in het geding zijn en heeft informeel mandaat bij spoedsluitingen **(is dit juist?)** In 2004 is twaalf keer een deel van het luchtruim gesloten voor burgerluchtverkeer. Dit aantal is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Daarbij moest twee keer een spoedeisende procedure worden toegepast. Voor het eerst werd ook een luchtruimsluiting ingesteld vanwege antiterroristische redenen.

Sluitingen:

23 feb	Vredespaleis Den Haag	Tribunaalzitting
30 maart	Den Haag/Delft	Uitvaart Prinses Juliana
24 april	Delft	Huwelijk Prins Friso
12 mei	Eindhoven	Explosief WO II
11 juni	Eindhoven	Explosief WO II
15 juli	Enschede	Explosief WO II
23 juli	Velsen	Explosief WO II
15 aug	Den Haag	Herdenking Indisch monument
16 sep	Winterswijk	Explosief WO II
19 okt	Eindhoven	Explosief WO II (spoedsluiting)
10 nov	Den Haag	Laakkwartier (spoedsluiting)
11 dec	Den Haag Delft Rijswijk	Uitvaart prins Bernhard

Afgewezen sluitingen:

14 aug	Amstelveen	herdenking aanvraag afgewezen i v m impact Schiphol
--------	------------	---

In 2004 is het DCC begonnen met de herziening van de procedureluchtruimsluiting. Samen met interne (IVW, DGL) en externe partners (KLPD, Defensie, KWC en LVNL) moet medio 2005 gekomen worden tot een 'geupdate' regeling. Daarna wordt een

voorlichtingstraject gestart samen met BZK om de nieuwe regeling bij alle gemeenten in Nederland bekend te stellen.

4. Opleiden en Oefenen

Oefenbeleid

Begin 2004 is drie jaarlijkse oefencyclus van crisismanagementoefeningen binnen V&W afgerond. Daarvoor zijn er jaarlijks tientallen oefeningen gehouden op alle niveau's door de bureau's Trimension (netwerken) Ensaco (directieteams), en het COT (D1). Medewerkers van het DCC V&W zijn hierbij aanwezig geweest en maakten deel uit van de oefenleiding. Omdat 2004 een overgangsjaar was i.v.m. de totstandkoming van het nieuwe oefenbeleid bestond er geen oefenkalender. N.a.v. een inventarisatie onder V&W onderdelen zijn er toch nog zo'n 15 oefeningen gehouden, in een kort tijdsbestek, onder auspiciën van het DCC. Het ging daarbij onder meer om de Bestuursraad, DGTL, IVW, HSL-Z, KNMI en de Bouwdienst.

Naast een evaluatie van de eerder genoemde bedrijven is er ook een evaluatie gemaakt van het oefenbeleid crisismanagement 2000-2003. Dit was een co-productie tussen het DCC-V&W en het COT. Daarvoor is er ondermeer een documentenanalyse gemaakt van de bestaande evaluaties en een evaluatieonderzoek op basis van 15 interviews. Uiteindelijk is hiervan een analyse gemaakt met als doel uitgangspunten te formuleren voor een toekomstig (driejarig) oefenbeleidsplan.

Het nieuwe Beleidsplan DCC V&W Opleiden en oefenen Crisisbeheersing 2005-2008 is in december 2004 voor het eerst aangeboden aan de Bestuursraad. Naar verwachting wordt het plan begin 2005 definitief goedgekeurd. Vanuit beide overleggen crisismanagement, V&W en RWS, hebben werkgroepen bijgedragen in de tot standkoming van het beleidsplan.

V&W beoogt het volgende te bereiken met het in dit plan geformuleerde beleid:

"Het ministerie van Verkeer en Waterstaat streeft ernaar om binnen vier jaar na vaststelling van het beleid te beschikken over een goed opgeleide en geoefende crisisbeheersingsorganisatie. Goed opgeleid en geoefend betekent dat de leden van de crisisbeheersingsorganisatie kennis hebben van de standaard werkprocedures. Zij beschikken over de vereiste vakinhoudelijke kennis en vaardigheden voor de dagelijkse werkzaamheden. Zij hebben in opleidingen en oefeningen ervaring opgedaan met het werken in de crisisbeheersingsorganisatie en beschikken over de juiste competenties. Kennis en vaardigheden zijn van een zodanig niveau dat het de medewerkers in staat stelt om tijdens crises conform de geldende procedures en normen te functioneren."

Kern van het nieuwe beleidsplan is:

- een integrale opleidings- en oefenaanpak;
- dat evaluaties en lessons learned systematisch ingebed worden in het beleid;
- multidisciplinair oefenen;

-
- het registreren van de mate van geoefendheid van organisatie en functionarissen;
 - het vaststellen van oefendoelen door individuele en groepscompetenties;
 - toetsing n.a.v. de gewijzigde Waterstaatswet 1900.
 - een hoog ambitieniveau door de aanstelling van een fulltime; programmacoördinator Opleiden en Oefenen bij het DCC-V&W.

Het Opleidings- en Oefenplan voor Crisisbeheersing is gericht op de opleidings- en oefeninspanning die valt onder de beleidsverantwoordelijkheid van het DCC-V&W. In dit beleidsplan is niet gezocht naar een allesomvattend beleid voor *alle* opleidings- en oefeninspanningen die te maken hebben met veiligheid.

Het plan heeft tot doel om het opleiden en oefenen vanuit een beleidsmatige visie op een effectieve en efficiënte manier te implementeren. Door de inhoudelijke uitwerking van deze visie in dit beleidsplan biedt het een basis voor besluitvorming, (financiële) planningsdoelinden en voor een concrete invulling van de opleidings- en oefenplannen. Hierdoor kan het worden gebruikt door toezichthouders, bestuurders, opleidings- en oefencoördinatoren en opleidings- en oefenontwikkelaars.

Ook de wetgever ziet het belang van opleiden en oefenen voor crisisbeheersing meer en meer in. Zo is een oefenverplichting vastgelegd in de vernieuwde Waterstaatswet 1900. Het verscherpte toezicht door de overheid heeft er onder meer toe geleid dat hulpmiddelen als formats voor effectief oefenen zijn opgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het gebruik van deze hulpmiddelen heeft een systematische verbetering van de kwaliteit van het oefenen als doel. Bij de ontwikkeling van het beleid is daarom voortgebouwd op de beschikbare hulpmiddelen. Daarnaast vallen de opleidings- en oefeninspanningen van de ministeries onder het regime van het Referentiekader Departementale Coördinatiecentra¹.

Norex 2004

In navolging van 2003 stelde het DCC ook in 2004 tijdens de NOREX oefening haar ruimten en faciliteiten beschikbaar aan het Interdepartementaal Beleidsteam Noordzee (IBTN). DCC heeft zorggedragen voor de ondersteuning van het IBTN in het verkrijgen van informatie via E-mail, FAX en telefoon, aansturing van de vertegenwoordiger van DCO als communicatieadviseur en het leveren van een crisismanager die de rol van informatiecoördinator vervulde. Het hoofd DCC nam deel aan de vergaderingen van het IBTN.

¹ In dit referentiekader wordt een oefenplan als volgt gedefinieerd: "Document waarin is vastgelegd op welke wijze, met welke frequentie en met welk doel oefeningen gehouden worden ten behoeve van het optimaliseren van het DCC."

Vanuit de evaluatie van de oefening kwam met name naar voren dat de communicatie van de informatie verbeterd kan worden.

VIGEP

In 2004 zijn in het kader van de VIGEP-oefeningen vier landelijke bereikbaarheidsoefeningen via het nationaal Noodnet gehouden. Het DCC-V&W heeft aan deze vier oefeningen deelgenomen. Op de derde donderdag in de maanden februari, april september en november heeft het DCC-V&W tussen 09.00 en 12.00 uur telefonisch en per fax de bereikbaarheid van de onderdelen van V&W en RWS die met crisisbeheersing te maken hebben via het Nationaal Noodnet getest. Per oefendag heeft het DCC-V&W circa 100 aansluitingen gebeld of gefaxt. In de loop van het jaar werd duidelijk dat het grootste deel van de crisisbeheersingsorganisatie van Verkeer en Waterstaat en Rijkswaterstaat via het Nationaal Noodnet redelijk tot goed bereikbaar is.

Per oefendag werd circa 90% van alle aansluitingen bij de eerste poging bereikt.

Vervolgens werd in een tweede belronde 75% van de resterende 10% bereikt.

Na de oefening werd via de normale telefoonaansluiting navraag gedaan naar de reden waarom men niet bereikbaar was. In de meeste gevallen was men niet op de werkplek aanwezig. In een enkel geval was sprake van een recente interne verhuizing of was het telefoontoestel niet aangesloten.

CMX 2004

De oefening CMX (Crisis Management Exercise) stond in 2004 in het teken van internationale terroristische dreiging. Vertegenwoordigers van het DCC-V&W hebben gedurende een week zowel bij het ministerie van Defensie als BZK deelgenomen aan verschillende simulaties.

Ook werd het NATO Crisis Response Handbook in de praktijk getest op bruikbaarheid door middel van het Trigrammen-systeem. **(uitleggen?)** In de oefening werd een scenario gespeeld van een ontploffing in een Chemisol fabriek in Geleen. Als gevolg van een geëxplodeerde tank met chemische stoffen dreef een gaswolk met acrylonitril naar België (Maasmechelen) . Tevens explodeerden door een oncontroleerbare brand op het fabrieksterrein in een nacht twee treinwagons gevuld met 100.000 kg chloor. De heersende wind dreef de giftige chloorwolk in noord-oostelijke richting tot boven Duits grondgebied, waardoor in de aanpalende gebieden in Nederland, België en Duitsland vele doden en gewonden zijn gevallen.

Vanuit dit scenario werd er getest of betrokken departementen in de oefening er op voorbereid waren om in dit soort crisissituaties maatregelen en besluiten te nemen,

IBU-MET

Op 23 januari 2004 deed de 'International Business Unit – Major Emergency Team (IBU-MET)' mee in een oefening in Aberdeen (Oefening 'Hotbed'). **(beter uitleggen)** Een der geïdentificeerde problemen bij de oefening was overdracht van afhandeling c.q. bevoegdheden van het gemobiliseerde 'Emergency Response Team (ERT) naar het bemobiliseerde IBU-MET. **(wat betekend dit?)** Om deze overdracht te testen is een oefening te Den Haag georganiseerd tussen het IBU-MET enerzijds en het lokale Emergency Response Team van Petro-Canada Nederland anderzijds. Deze oefening vond plaats op 6 en 7 oktober. Het DCC-V&W heeft in deze oefening geparticipeerd in de oefenstaf. Naast het DCC-V&W deden ook de KLM, de Kustwacht, RWS-Noordzee, en Staatstoezicht op de Mijnen (Ministerie van Economische Zaken mee aan de oefening. **(dit lijkt op een oefening met een private onderneming?)**

Opleiden

In 2004 hebben alle medewerkers een eendaagse cursus gebruik/beheer Infracore gevolgd.

Een nieuwe medewerker heeft de zesdaagse cursus Crisisbeheersing bij het instituut Clingendael gevolgd.

Verder hebben twee medewerkers deelgenomen aan de basismodule van Opleiding Crisisbeheersing Rampenbestrijding. Deze tweedaagse incompany cursus is georganiseerd door het DCC in samenwerking met het Nibra en bestemd voor alle medewerkers binnen V&W die vanuit hun functie te maken hebben met crisisbeheersing.

In totaal hebben 40 medewerkers vanuit V&W deze basismodule in 2004 gevolgd.

Daarnaast hebben alle medewerkers diverse cursussen gevolgd, variërend van vakinhoudelijk tot bedrijfsmatig. Tevens zijn diverse congressen en seminars bezocht ter behoeve van het opdoen van vakkennis en netwerkmanagement.

5. Crisisbeheersing V&W

OCM-V&W

Het overleg Crisismanagement Verkeer en Waterstaat (OCM-V&W) heeft in 2004 vier maal plaatsgevonden. In het overleg wordt aandacht besteed aan crisismanagement binnen Verkeer en Waterstaat maar ook aan crisismanagementonderwerpen die bij andere departementen gaande zijn. Zo is in 2004 o.a. gesproken over de beleidsnota crisisbeheersing van Binnenlandse Zaken, het Nationaal Alerteringssysteem en het Nationaal Crisis Response System.

Op het gebied van Verkeer en Waterstaat heeft het DCC binnen het OCM-V&W o.a. aandacht besteed aan de samenstelling van het nieuwe handboek crisisbeheersing van het DCC-V&W en het oefenbeleidsplan crisisbeheersing 2005 – 2008.

In december 2004 is uitgebreid gesproken over de rol die de minister van Justitie heeft gekregen bij (dreiging van) terroristische aanslagen. In voorkomende gevallen is de minister van Justitie gemachtigd delen van de infrastructuur zoals wegen, spoor- en waterwegen en (delen van) het luchtruim te laten sluiten. Het DCC-V&W heeft aangegeven dat zij in het interdepartementaal crisisoverleg (IOCB) bij het ministerie van BZK hierover overleg voeren. **(wat wordt hier bedoeld?)**

OCM RWS

Het Overleg Crisismanagement Rijkswaterstaat bestaat uit de crisiscoördinatoren bij de regionale en specialistische diensten van Rijkswaterstaat. Het overleg kent 30 leden en komt 4 x per jaar bijeen. Daarnaast vinden er 2 themadagen per jaar plaats. Als gevolg van planningsproblemen was er in 2004 één themadag en zijn er drie reguliere overleggen geweest. De themadag stond in het teken van de rol en positie van IVW binnen crisisbeheersing en de relatie tot Rijkswaterstaat. **(???)ing** van de crisiscoördinatoren en de positie van het DCC-V&W. In het reguliere overleg is onder meer gesproken over de rol en positie van crisismanagement, Bescherming Vitale Infrastructuur, Corporate Security, de bezuinigingen, de agentschapvorming van RWS en de wijzigingen als gevolg van de vernieuwde Waterstaatswet 1900. De jaarlijkse tweedaagse bijeenkomst vond dit jaar plaats in Apeldoorn. De insteek was Veiligheid en de gevolgen hiervan voor crisisbeheersing binnen Rijkswaterstaat. Een oefensessie onder begeleiding van een extern bureau was erop gericht om elkaar te naderen op het gebied van aanpak **(wat wordt hier bedoeld)** en na te gaan in hoeverre inzichten en ervaringen nu onderling verschillen. De relatie tussen DCC-V&W en het OCM-RWS is hier wederom verbeterd. Concrete acties uit het OCM-RWS zijn o.a.: leidraad calamiteitenplannen RWS notitie rol en positie crisismanagement.

HID-gesprekken

Het hoofd DCC-V&W heeft 14 periodieke HID-gesprekken gevoerd. De gespreksonderwerpen waren onder meer de eventuele gevolgen van de bezuinigingen en reorganisaties voor crisisbeheersing, de geactualiseerde netwerkplannen van het DCC-V&W, de diepte-inventarisatie mensen en middelen van het DCC-V&W, de rol en positie van de crisiscoördinator, het jaaroverzicht van het DCC-V&W, het dossier Bescherming Vitale Infrastructuur en de bijbehorende quickscan door AVV, het beleidsplan DCC-V&W 2005-2008 en het bijbehorende beleidsplan Opleiden en Oefenen 2005-2008, Infraweb, de resultaten van de gehouden oefeningen en de bereikbaarheid. **(kan deze zin van 10 regels niet anders en toch inhoudelijk, bijv nut noodzaak gesprekken?)**

Geconstateerd werd dat de gesprekken in een duidelijke behoefte voorzien. Sturing vanuit het DCC-V&W wordt alom gevraagd.

Calamiteitenplan

Naar aanleiding van de herziene Waterstaatswet 1900 enerzijds en de roep vanuit het OCM-RWS om eenduidigheid ten aanzien van calamiteitenplannen anderzijds heeft het DCC-V&W in september opdracht verstrekt aan een extern bureau om, in nauwe samenwerking met het DCC-V&W en de werkgroep calamiteitenplannen van het OCM-RWS, te komen tot een 'Leidraad calamiteitenplannen'. Deze werkzaamheden zullen omstreeks april 2005 zijn afgerond. De opdracht omvatte het opstellen van een integraal 'format' calamiteitenplan, voor zowel de droge- als de natte sectoren van Rijkswaterstaat; hierbij ervoor zorgdragen dat deze leidraad voldoet aan het gestelde in de Waterstaatswet 1900 en de hierop gebaseerde toetsingskaders alsmede aan overige vigerende regelgeving; tevens dient de leidraad gebaseerd te zijn op het gestelde in het Handboek Crisisbeheersing V&W zoals uitgegeven door het DCC-V&W en de door het DCC-V&W opgestelde referentiekaders
Dit format zal van kracht worden voor alle regionale diensten binnen Rijkswaterstaat.

Netwerkkarten en schema's

Het Handboek crisismanagement DCC-V&W is herzien. Dit betekende dat ook de in het Handboek opgenomen netwerkkarten en schema's dienden te worden herzien. Een additionele reden voor deze herziening waren een aantal reorganisaties die tot gevolg hadden dat actoren uit de netwerken verdwenen of dat een aantal verantwoordelijkheden waren verschoven. Ook gewijzigde wet- en regelgeving waren van invloed op de actualiteit van de schema's en kaarten. Daarom is in augustus 2004 een opdracht verstrekt tot een update. Bij alle netwerkschema's zijn twee prominente actoren geselecteerd waarmee gesprekken zijn gevoerd. In het eerste kwartaal van 2005 zullen de werkzaamheden zijn afgerond en zullen de nieuwe schema's worden opgenomen in het DCC-V&W Handboek.

LCW

Het DCC V&W heeft meegewerkt aan het totstandkomen van het draaiboek LCW door het geven van adviezen en het controleren van de uiteindelijke tekst. **(meer tekst::wat is ons advies en status draaiboek, wat doet LCW?)**

6. Crisisbeheersing interdepartementaal

De regiegroep komt maandelijks bijeen. Er is een draaiboek NBC-terrorisme waaraan in 2005 de laatste hand wordt gelegd.

Er is een begin gemaakt met een laboratoriumnetwerk (**van wie en wat?**) dat in 2005 zijn beslag moet krijgen.

In Europees verband worden contacten gelegd teneinde bestaande databases beter aan elkaar te koppelen. BZK heeft op een zestal plaatsen extra gaspakken aan brandweerkorpsen geleverd ten einde sneller en adequater te kunnen reageren. Met Defensie worden afspraken gemaakt over het ter beschikking stellen van zogenaamde wasstraten ter ontsmetting van personen en voertuigen. (**wie maakt die afspraken?**)

Landelijk Beraad Rampenbestrijding

Het LBRB heeft zich in 2004 bezig gehouden met een inventarisatie van informele wetgeving en daar een brochure over uitgebracht. Verder is er uitgebreid aandacht besteed aan de beleidsnota Crisisbeheersing 2004-2007 van BZK. Daarnaast zijn de diverse audits op het gebied van de paraatheid van de diverse regionale brandweerkorpsen, de Civiel-Militaire Bestuursafspraken (CMBA), de problematiek op het terrein van het terrorisme aan de orde geweest. Het hoofd DCC-V&W heeft samen met de secretaris van de Unie van Waterschappen een presentatie gegeven over de droogteproblematiek van 2003.

Interdepartementaal Overleg Crisisbeheersing

Er zijn 12 maandelijkse bijeenkomsten geweest van het IOCB. Samen met het NCC is de beleidsnota Crisisbeheersing 2004-2007 geschreven waarin de beleidsvoornemens voor de komende 4 jaar zijn vastgelegd. Tevens is een begin gemaakt met een shared services-organisatie bij het NCC. De nadere uitwerking geschiedt in 2005. Te denken valt in dit verband aan gedeelde beveiligde ICT-toepassingen zoals een OOV-netwerk, beveiligde e-mail via Public Key Information, gemeenschappelijke oefeningen, een crisismanagerspool, een kennisbank e.d. In IOCB-verband zijn 2 oefeningen gehouden, een oefening over een pokkenuitbraak en een oefening in het kader van het Europese voorzitterschap. Bij de eerste oefening is de minister van V&W aanwezig geweest in het MBT en de DG RWS in het IBT. Bij de Europese oefening is de plv. DG aanwezig geweest in het IBT en heeft het hoofd DCC-V&W de minister vervangen in het MBT. Bij dit soort oefeningen is het hoofd DCC-V&W standaard aanwezig als liaison bij het IBT en MBT. In het kader van de gemeenschappelijke kwaliteitsborging van de DCC'en heeft het IOCB een collegiale audit gehouden van het DCC-V&W. De resultaten van deze audit worden in april 2005 samen met de andere gehouden audits bekend

gemaakt. (is over de beide oefeningen niet meer te zeggen voor het oefeningen hoofdstuk?)

Beleidsondersteunendteam milieu-incidenten

Het hoofd DCC-V&W is één van de drie teamleiders van het BOT-mi. Het BOT-mi is een virtuele organisatie die adviezen geeft in geval van chemische ongevallen en incidenten. Het BOT-mi bestaat uit 9 organisaties die via een speciale website adviezen aanleveren die door de teamleider tot een geconsolideerd advies (**wat is dat?**) worden samengevat. Een van de betrokken organisaties is het RIZA. Het BOT-mi wordt voorgezeten door het hoofd Crisisbeheersing van het ministerie van VROM, tevens teamleider. Deze wordt bijgestaan door twee extra teamleiders. Het is de bedoeling het aantal teamleiders nog met twee uit te breiden.

In 2004 hebben een aantal opleidingen, trainingen en oefeningen plaatsgevonden. Tevens is er een BOT-mi-tweedaagse geweest. Het BOT-mi zal in 2005 volledig operationeel zijn. (**Is het het BOT-mi in 2004 nog daadwerkelijk ingezet geworden?**)

Toetsingskaders

In september 2002 is de nieuwe Waterstaatswet van kracht geworden. Volgens artikel 69 dient de beheerder van een waterstaatswerk binnen twee jaar een calamiteitenplan voor dat waterstaatswerk op te stellen. In artikel 69 is tevens opgenomen, wat het calamiteitenplan in ieder geval dient te bevatten. De Waterstaatswet vereist dat de afstemming van het calamiteitenplan met het provinciaal coördinatieplan, het gemeentelijk rampenplan en de voor de waterstaatszorg van belang zijnde rampbestrijdingsplannen is gewaarborgd. Tevens dient in het calamiteitenplan de afstemming op calamiteitenplannen van andere beheerders, indien er sprake is of zou kunnen zijn van waterstaatkundige samenhang tussen de onderscheidene waterstaatswerken, eveneens te zijn gewaarborgd.

Vanwege de samenhang van het calamiteitenplan met de andere hierboven genoemde plannen is, op initiatief van de provincies Zeeland en Zuid-Holland, een breed overleg gestart om tot een toetsingskader te komen voor de calamiteitenplannen en de uitwerkingen ervan, waaronder de calamiteitenbestrijdingsplannen. Enerzijds is dit gebaseerd op de vereisten genoemd in de nieuwe waterstaatswet en anderzijds analoog is aan het landelijk toetsingskader voor de gemeentelijke rampenplannen. In de Overleggroep Toetsingskader Calamiteitenplannen participeerden vertegenwoordigers van het ICOOV, ambtelijke IPO-adviesgroepen, Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat, Ministerie van BZK, Ministerie van V&W, de waterschappen en VNG.

Het toetsingskader is opgezet om enerzijds door de beheerders te worden gehanteerd bij het opstellen van de calamiteitenplannen en aan de andere kant door de Colleges van Gedeputeerde Staten bij het toetsen van de calamiteitenplannen..

Het voornemen bestaat om twee jaar na vaststelling door de Colleges van Gedeputeerde Staten, het toetsingskader te evalueren.

Eind 2004 zijn de toetsingskaders formeel door o.m. het IPO vastgesteld. Deze zullen nu uniform binnen de Waterstaat worden gehanteerd. September 2005 worden de regionale plannen aangeboden aan Gedeputeerde Staten.

RNPK

Het project Revitalisatie Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding werd in 2004 afgesloten door het vaststellen van de nieuwe organisatie en het in het leven roepen van de Eenheid Planning en Advies-nucleair (EPA-n). Deze nieuwe eenheid wordt in 2005 bij de Nationale stafoefening-nucleair (NSO-n) betrokken. Het DCC-V&W is via het IOCB betrokken geweest bij de ontwikkeling van het EPA-n. **(wat is dit, iets meer uitleg graag?)**

7. Internationale contacten

Crisisbeheersing

Bezoek Verenigde Staten

Van 1 oktober tot 8 oktober 2004 heeft het hoofd DCC-V&W samen met een aantal leden van de kerngroep Security een bezoek gebracht aan het Department of Homeland Security (DHS), het Transport Safety Agency (TSA), de Coastguard, het bestuur van de haven van Baltimore, het Department of Energy en het State Department.

Doel van de reis was kennisuitwisseling op het gebied van security en crisisbeheersing. In discussies en bij presentaties werd van beide kanten de stand van zaken toegelicht en kennis genomen van planvorming en daadwerkelijke uitvoering van maatregelen. Duidelijk werd dat zowel in Nederland als de VS de overheid slechts een klein gedeelte van de vitale infrastructuur zelf in beheer heeft en dat het bedrijfsleven in de VS zelfs zo'n 85% beheert. Het viel op dat in de VS veel aan planvorming werd gedaan maar dat naast een aantal pilots men nog niet veel inhoudelijke maatregelen had genomen. Wel was de VS op dit terrein verder dan Nederland. De aansturing van de andere overheden leek qua problematiek erg op de situatie in Nederland. Veel bevoegdheden en verantwoordelijkheden bleken versnipperd. Een complicerende factor bleek dat de samenwerking van de 22 organisaties die het Department of Homeland Security vormen nog lang niet het gewenste niveau had bereikt.

Afgesproken werd de contacten jaarlijks te blijven onderhouden.

Het bezoek werd afgesloten met een bijeenkomst op de Nederlandse ambassade waar verslag werd uitgebracht aan de plv. Chef de Poste, Wim Geerts.

8. Informatievoorziening politieke en ambtelijke top

Minister

De minister werd ten behoeve van de ministerraad geadviseerd over de beleidsnota Crisisbeheersing 2004-2007 van BZK, de beleidsnota Veiligheidsregio's van BZK, de voortgangsrapportage over de aanpak van terrorisme van BZK en Justitie. Het hoofd DCC-V&W heeft de minister vervangen tijdens de EU-oefening van april 2004 en tijdens een bewindspersonenoverleg over de eerder genoemde beleidsnota Crisisbeheersing van BZK. **(hoe vaak gesproken en op welke basis?)**

(plv) Secretaris-generaal

De SG is geadviseerd over het plan van BZK ten behoeve van crisisbeheersing een shared services organisatie op te zetten. Het hoofd DCC-V&W heeft namens de SG een vergadering van het SG-beraad bijgewoond. **(hoe vaak?)**

Met de plv. SG werd elke zes weken overleg gevoerd ten einde zijn informatiepositie zo actueel mogelijk te houden. **(Welke specifieke sg zaken kwamen aan de orde?)**

Overleg met DG RWS

Het streven om elke zes weken overleg met de DG RWS te voeren is grotendeels gehaald ondanks de grote aandacht die uitging naar de reorganisatie van RWS in 2004. Eénmaal vond ook overleg samen met de DG DGG plaats. **(welke specifieke dg onderwerpen kwamen aan de orde?)**

Onderwerpen die ter sprake kwamen waren het beleid in In het algemeen, de plaats en positie van het DCC-V&W binnen RWS en de rest van het ministerie, extra aandacht voor oefenen waaronder een oefening met de DG RWS en de DG Water, de rol en positie van het OCM RWS en het OCM V&W, luchtruimsluitingen, terrorisme en goed huisvaderschap bij RWS, het dossier bescherming Vitale Infrastructuur, de personele uitbreiding van het DCC-V&W in verband met de extra aandacht voor opleiden en oefenen, het besteden van aandacht aan de eerste twee ketens van de veiligheidsketens (proactie en preventie) als nieuwe aandachtsgebieden, de actualisering van het handboek Crisismanagement DCC-V&W, de rol en positie van de crisiscoördinatoren bij RWS, het communicatiesysteem C2000 en de diepte-inventarisatie mensen en middelen bij crisisbeheersing binnen RWS.

Bestuursraad

Het hoofd DCC-V&W heeft namens de DG RWS presentaties gehouden in de BSR over het handboek Crisismanagement DCC-V&W (vastgesteld in juli 2004), de

evaluatie van het Oefenbeleid DCC-V&W 2000-2003 (behandeld in oktober en december 2004 - slotevaluatie) en het beleidsplan Crisisbeheersing DCC-V&W 2005-2008 eerste maal op 22 december behandeld, samen met beleidsplan DCC-V&W Opleiden en Oefenen 2005-2008.

Directeur Corporate Dienst

Het DCC-V&W kent sinds oktober 2004 een zorgbaas: de directeur CD. Met deze wordt elke zes weken overleg gevoerd. **(is meer over te zeggen toch?)**

Attenderingsberichten/weekberichten

Naast de 52 weekberichten met daarin de meldingen/vergaderingen en oefeningen van het DCC worden voor specifieke situaties zogenaamde Attenderingsberichten gemaakt. Deze zijn bestemd voor specifieke verzendlijsten. In 2004 verschenen de volgende attenderingsberichten:

- Aviaire Influenza 28 januari
- Overlijden Juliana 24 maart
- Bommelding Amsterdam- Roozendaal 25 maart
- Hurricane 'IVAN' 9 september
- Lekkende goederentrein te Arnhem 23 november
- Begrafenis prins Bernhard 9 december

9. Financiën

DCC-V&W is niet in staat geweest om het volledige budget wat in 2004 ter beschikking stond te benutten. Zo konden onder andere het project Kwaliteitsborging en de invulling van het project Bescherming Vitale Infrastructuur onvoldoende ingevuld worden. Met het aantrekken van 2 extra beleidsmedewerkers aan het eind van 2004 wordt een aanzet gemaakt om in 2005 voornoemde projecten totaal vorm te geven. **(hier is toch meer over te zeggen?)**

10. Personeel

Het DCC-V&W is eind 2004 uitgebreid met een tweetal projectcoördinatoren. Beide functies bestonden nog niet bij het DCC, maar werden noodzakelijk vanwege de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en crisisbeheersing nationaal en internationaal. Met beide nieuwe functionarissen is het DCC (beter) in staat zich ook te richten op de eerste twee schakels van de veiligheidsketen. Het gaat dan met name om security-thema's.

De projectcoördinator Pro-actie en Preventie houdt zich in eerste instantie bezig met het project Bescherming Vitale Infrastructuur, het Nationale Alerteringsstelsel en kwaliteitsborging.

De projectcoördinator Opleiden en Oefenen heeft als voornaamste taak het implementeren van het nieuwe beleidsplan Opleiden en Oefenen en het opzetten van een kennisbank binnen het DCC.

Functies

Medio 2005 zijn alle functies binnen het DCC-V&W opnieuw beschreven conform het Functiehuis V&W. Daar waar nodig worden ook functies opnieuw gewaardeerd.

Binnen de administratieve ondersteuning worden de functies van 1ste en 2^e medewerker herzien in medewerker Control en Bedrijfsvoering en medewerker Communicatie en Bedrijfsvoering. De control-functie werd tot dan toe in deeltijd uitgevoerd door een senior crisismanager. Met de komst van de functie medewerker Communicatie en Bedrijfsvoering kan het DCC meer invulling geven aan haar rol in de crisiscommunicatie. Met name internet moet daarin een belangrijke rol gaan spelen. Naar verwachting is e.e.a. rond 1 juni 2005 gerealiseerd.

11. Faciliteiten Crisisbeheersing

Noodnet

Het DCC V&W is verantwoordelijk voor de uitgifte en het beheer van noodnetaansluitingen binnen Verkeer en Waterstaat en voor ketenpartners (waterschappen, NS, Pro-rail, luchthavens, etc.).

Het DCC heeft m.n. voor de millennium wisseling gezorgd dat veel onderdelen binnen Verkeer en Waterstaat (van Minister tot) uitgebreid werden met een noodnetaansluiting. Momenteel heeft Verkeer en Waterstaat noodnetaansluitingen welke het DCC betaald. Daarnaast zijn er nog eens noodnetaansluitingen welke de onderdelen van Verkeer en Waterstaat zelf betalen. Wel geeft het DCC V&W voor een aanvraag, verhuizing of opzegging, ongeacht of het DCC V&W deze betaald, al dan niet hun goedkeuring. Dus alle aanvragen, verhuizingen van aansluitingen en opzeggingen dienen eerst door het DCC V&W beoordeeld te worden (heeft de aanvrager deze aansluiting nodig, is opzegging verstandig) alvorens over te gaan tot realisatie. Er zijn nog veel aansluitingen actief welke speciaal voor de millenniumwisseling zijn aangesloten. De vraag is of deze allemaal nog nodig zijn. In 2005 zullen de aansluitingen nog eens kritisch bekeken moeten worden. Welke zijn wel en welke zijn niet meer nodig. Naar aanleiding van deze inventarisatie zal worden gekeken of er aansluitingen opgeheven dienen te worden. Wat is er in 2004 voor het noodnet gerealiseerd.

Alle aanvraagformulieren van het noodnet zijn systematisch gearchiveerd. Dus op lopende aansluitingen (op noodnetnummer) betaald door het DCC V&W, op lopende aansluitingen (op noodnetnummer) niet betaald door het DCC V&W en op opgeheven noodnetaansluitingen. Daarnaast is er een bestand gemaakt om de controle op de facturen voor noodnetaansluitingen te kunnen controleren. Ook is er een stambestand opgesteld zodat men weet wie, waar een aansluiting heeft. Verder is er regelmatig nauw overleg met KPN Landelijk Beheer Bijzondere Netten.

Rob Verdouw: iets over Vigep schrijven

Archief DCC

Sinds de start van het DCC in 1999 zijn de documentatiestukken niet op een uniforme wijze opgeborgen. Sommige stukken zijn wel centraal binnen het voormalige HK ingenomen (geregistreerd) in het NDM systeem en binnen het voormalige HK archief opgeborgen, maar de meeste stukken niet.

Sinds 2003 is er een start gemaakt om de achterstand alsnog in te lopen. Dit project is heeft vervolgens even stilgestaan. In 2004 is hier opnieuw een start meegemaakt. Uiteindelijk is er besloten om hier specialisten voor in te huren. De reden voor inhuur was dat deze specialistische kennis voor goed archiveren volgens de archiefwet binnen DCC V&W niet in huis is. Daarnaast is de achterstand te groot om door iemand binnen DCC V&W te laten uitvoeren naast zijn/haar reguliere werkzaamheden. Dit project heeft een doorloop in 2005. Halverwege 2005 zal het archief DCC V&W gerealiseerd moeten zijn en uiteraard vanaf heden worden bijgehouden.

Naast het reguliere archief heeft het DCC V&W ook het NAVO archief in beheer. Het DCC V&W ontvangt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ongeveer 1 à 2 keer per week een envelop met NAVO stukken. Het DCC V&W beoordeelt aan de hand van het onderwerp wie binnen Verkeer en Waterstaat een kopie hiervan dient te ontvangen en verspreid deze. Ook het wel of niet archiveren van deze stukken en op welke wijze dient nog kritisch bekeken te worden.

Daarnaast zal er een slag moeten worden gemaakt welke informatie/documentatie zinvol kan zijn voor een toekomstige kennisbank binnen DCC V&W. Ook hier wordt alvast naar gekeken.

Internet DCC V&W

Het DCC V&W heeft sinds eind 2002 haar eigen website in zijn huidige vorm: www.dccvenw.nl. Sinds november 2003 is hier een verborgen deel aan toegevoegd. Dit deel (extranet) van de website is alleen toegankelijk voor diegene die vanuit DCC V&W een user ID en wachtwoord krijgen toegekend. Diegene die hiervoor in aanmerking komen zijn ondermeer de crisismanagers binnen Rijkswaterstaat. In 2004 zijn eruser id's uitgegeven. In 2005 is het DCC V&W van plan "mee te zeilen" met de service en diensten binnen de Shared Services Organisatie ICT. Dit betekent dat we de mogelijkheid gaan bekijken of onze website opnieuw, volgens de globale richtlijnen binnen de SSO ICT, kan worden opgebouwd en daarmee gelijk geschoond kan worden van verouderde informatie. De SSO ICT gebruikt hiervoor het content managementsysteem Tridion. Dit programma is gebruikersvriendelijker en overzichtelijker dan het huidige content managementsysteem Edit page wat DCC V&W momenteel gebruikt. Daarnaast verleent de Helpdesk binnen Rijkswaterstaat voor ons huidige content managementsysteem geen ondersteuning. Nog een reden om over te stappen is dat ICT en vormgeving beide te leveren zijn vanuit SSO ICT en men verwacht hiermee dan ook een aanzienlijke kostendaling te realiseren.

Legitimatiepassen DCC/V&W

Doel van het project legitimatiepassen is het voorzien in een pas met als doel het fungeren als legitimatiebewijs en als toegangspas. Met name het zich in een crisissituatie op locatie kunnen bekendmaken als betreffende functionaris bij de hulpdiensten (m.n. politie) voorzag in een grote behoefte.

Door het toepassen van een chiptechniek is het ook mogelijk om de houder van een DCC/V&W-legitimatiebewijs ten tijde van crises toegang te geven tot het crisiscoördinatiecentrum van het DCC/V&W in Den Haag. Het legitimatiebewijs annex toegangspas wordt verstrekt aan functionarissen werkzaam bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat die zich bezighouden met activiteiten op het gebied van crisismanagement.

In 2004 zijn in totaal 57 passen verstrekt aan functionarissen werkzaam bij diverse regionale directies en specialistische diensten en 3 pasjes voor DOXIS medewerkers voor het archiefproject binnen DCC. In 2005

zullen de andere directoraten-generaal op verzoek worden voorzien van de gecombineerde toegang/legitimatiepas. De crisiscoördinatoren van de betreffende diensten zijn daarbij het aanspreekpunt.

Optimalisering operationele ruimten van het DCC-V&W

In januari 2004 is het startsein gegeven voor de optimalisatie van de operationele ruimten van het DCC-V&W.

De operationele ruimten van het DCC-V&W bestaan o.a. uit;

- De werkkamers van de kernbezetting van het DCC-V&W die tijdens crisis kunnen worden betrokken door de liaisons van de verschillende dienstonderdelen die bij het DCC-V&W zijn uitgenodigd.
- De vergaderzaal van het DCC-V&W bestemd voor o.a. vergaderingen van de operationele teams, de coördinatieteam en het Departementale beleidsteam en het houden van oefeningen.
- De uitwijklocatie van het DCC-V&W gevestigd in het beschermd onderkomen (voorheen de atoomvrije bunker) onder het gebouw van Rijkswaterstaat aan de Koningskade te Den Haag.

De verschillende ruimten zijn voorzien van technische middelen voor registratie, presentatie en visualisatie van informatie ten behoeve van de besluitvorming bij crises. Te denken valt hierbij aan het gebruik van audio-, video- en DVD-recorders. Doorzichtschermen bieden de operationele- en beleidsteams de mogelijkheid informatie door middel van een smartboard te bewerken en plots van acties bij te houden. Kaarten of documenten kunnen doormiddel van visualisiers worden gepresenteerd.

De vergaderzaal biedt ruimte aan 22 personen.

In het beschermd onderkomen is een technische kopie van de vergaderzaal gerealiseerd zodat bij uitval van de vergaderzaal het team naar het beschermd onderkomen kan uitwijken.

Tevens is een kleine keukenfaciliteit aangebracht en zijn werkkamers voor de verschillende liaisons en een administratief centrum ingericht.

Als noodlocatie in tijden van crises en calamiteiten is het beschermd onderkomen ook geschikt als uitwijklocatie voor de ambtelijke en politieke top.

Collegiale audit

In het Interdepartementaal overleg crisisbeheersing (IOCB) is in 2004 afgesproken dat de verschillende Departementale Coördinatiecentra zullen worden geaudit om de kwaliteit te optimaliseren.

In het najaar van 2004 is het DCC-V&W door het ministerie van Binnenlandse Zaken en vier collegae DCC'n geaudit. (VROM, VWS, Buiza en EZ) Een team van 3 personen is gedurende twee dagen bij het DCC-V&W op bezoek geweest en op basis van een door BZK uitgebrachte vragenlijst een beeld gevormd van de werkwijze van, en

binnen, het DCC-V&W. daarbij is gebruik gemaakt van de volgende structuur:

- Documentanalyse
- Vragenlijst uitzetten
- Fysieke controle
- Diepte interviews
- Analyse en conclusie
- Hoor en wederhoor

De auditoren zullen de gegevens van de audit nader bewerken en in een rapportage aanbieden.

Verwacht wordt dat de audit van het DCC-V&W in het begin van 2005 zal zijn afgerond.

Audit IVW Water

De unit audit van de divisie Water heeft in de periode juli t/m september 2004 een audit uitgevoerd bij de regionale diensten Utrecht, IJsselmeergebied en Noord-brabant. Er is onderzoek verricht naar de inrichting en de werking van de 'natte' calamiteitenorganisatie van Rijkswaterstaat.

Bij een ramp of een zwaar ongeval heeft elke regionale dienst van Rijkswaterstaat een uitvoerende rol en een adviserende taak. Tijdens het onderzoek is onder andere bekeken hoe de calamiteitenorganisatie is verankerd binnen de dienst en het departement en hoe de verankering met externe partijen is geregeld (gemeente, brandweer, politie provincie etc.) Daarnaast heeft het auditteam het DCC-V&W in het onderzoek betrokken.

Het auditrapport wordt medio maart aan de de DGRWS aangeboden met het verzoek om een verbeterplan op te stellen. Aan de hand hiervan zal de IG IVW een Inspectieverklaring opstellen met een oordeel over de kwaliteit van het verbeterplan.

12. Afkortingen